

Nr 297.

Godkänd av första kammaren den 11 juni 1919.

Godkänd av andra kammaren den 11 juni 1919.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående statsverkets kapitalökningsfond m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 195.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 21 mars 1919 avlåten proposition (nr 344), har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga propositionen bifogat förslag till *dels* förordning om statsverkets kapitalökningsfond, *dels ock* förordning om ändrad lydelse av 42 § i förordningen den 19 november 1914 om arvs-skatt och skatt för gåva.

Beträffande denna proposition får riksdagen, i vad densamma angår förslag till förordning angående statsverkets kapitalökningsfond, anföra följande:

Den fråga, som nu bragts under riksdagens behandling, är tvivelsutan värd all uppmärksamhet. Riksdagen har emellertid vid behandlingen av propositionen vunnit den uppfattningen, att förslaget är av mera genomgripande och omfattande betydelse än den i ärendet lämnade utredningen synes giva vid handen. Såväl ur nationalekonomisk som ur statsfinansiell synpunkt torde frågan tarva en mera fullständig undersökning, innan definitivt beslut i ämnet fattas.

Med avseende på problemets rent nationalekonomiska sida synes det sålunda till en början böra närmare klarläggas, vilka skatter i särskilt hög grad kunna anses träffa de inkomster, som eljest skolat i den enskildes hand användas till ny kapitalbildning. Det torde närmast vara sådana skatter, som avses, då man talar om »kapitalskatter». Ty en direkt överflyttning av redan placerat kapital till staten ställer inga

disponibla medel till statsverkets förfogade. Redan av statskontorets i statsrådsprotokollet intagna yttrande i ärendet framgår, att delade meningar kunna hysas, huruvida den del av inkomst- och förmögenhets-skatten, som belöper å den i det taxerade beloppet ingående förmögenhetsandelen, verkligen är att betrakta såsom en kapitalskatt i här angiven mening. Denna beteckning synes däremot kunna bättre passa på vissa stämpelskatter, vilka dock ej beröras i Eders Kungl. Maj:ts proposition, exempelvis fond- och lagfartsstämpelskatterna. Men även fastställandet av de slag av statsutgifter, som skola anses vara kapitalbildande, synes möta vissa svårigheter. Det finnes sålunda under riksstatens rubrik »verkliga utgifter» uppförda anslag — exempelvis för förvärv av fastigheter för ämbetsverkslokaler o. d. — som tvivelsutan äro att betrakta såsom i högre grad kapitalbildande än åtskilliga anslag, som i riksstaten uppföras under rubriken »utgifter för kapitalökning».

Vad den statsfinansiella synpunkten angår, har riksdagen i den förevarande propositionen saknat utredning, på vad sätt medel äro avsedda att anskaffas för täckande av den lucka i budgeten, som komme att uppstå därigenom, att de i förordningen avsedda skatteinkomsterna icke skulle få tagas i anspråk för bestridande av löpande statsutgifter. Detta spörsmål är i och för sig av stor betydelse och bör enligt riksdagens mening icke förbigås.

Riksdagen vill slutligen i förevarande sammanhang erinra därom, att 1916 års riksdag i skrivelse nr 186 anhållit, att Eders Kungl. Maj:t ville låta verkställa utredning, huruvida och i vilken omfattning andra statsinkomster än lånemedel borde komma till användande för statsbanebyggnaderna i Norrland. Riksdagen framhöll i sagda skrivelse, att vid denna utredning även borde tagas hänsyn till övriga utgifter för kapitalökning. Det vill synas riksdagen, att sistnämnda fråga står i nära samband med spörsmålet om inrättandet av en kapitalökningsfond, och att fördens skull dessa båda frågor böra lösas i ett sammanhang.

I enlighet med vad nu anförts, har riksdagen ansett, att för närvarande beslut om inrättande av en kapitalökningsfond icke bör fattas, men att frågan om statens kapitalbildning bör i hela sin vidd upptagas till förnyad prövning. Under uttalande härav får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i vad angår inrättande av en statsverkets kapitalökningsfond, icke vunnit riksdagens bifall.

Stockholm den 11 juni 1919.

Med undersätlig vördnad.